

**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Székesfehérvári
Törvényszék (Węgry) w dniu 5 czerwca 2018 r. – Hochtief AG / Fővárosi Törvényszék**

(Sprawa C-362/18)

(2018/C 311/06)

Język postępowania: węgierski

Sąd odsyłający

Székesfehérvári Törvényszék

Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: Hochtief AG

Strona pozwana: Fővárosi Törvényszék.

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy podstawowe zasady oraz przepisy prawa Unii (a w szczególności art. 4 ust. 3 TUE oraz wymóg jednolitej wykładni) należy interpretować tak, jak uczynił to Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zwłaszcza w wyroku wydanym w sprawie Köbler, to znaczy w ten sposób, że orzeczenie o odpowiedzialności sądu państwa członkowskiego rozstrzygającego sprawę w ostatniej instancji za wyrok, który narusza prawo Unii Europejskiej, może opierać się wyłącznie na prawie krajowym lub na kryteriach ustanowionych przez prawo krajowe? W przypadku odpowiedzi przeczącej, czy podstawowe zasady i przepisy prawa Unii, a w szczególności trzy kryteria ustanowione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Köbler dla stwierdzenia odpowiedzialności „państwa” należy interpretować w ten sposób, że spełnienie przesłanek odpowiedzialności państwa z tytułu naruszenia prawa Unii przez sądy wspomnianego państwa powinno być oceniane na podstawie prawa krajowego?
- 2) Czy przepisy i podstawowe zasady prawa Unii (a w szczególności art. 4 ust. 3 TUE oraz wymóg skutecznej ochrony sądowej), zwłaszcza wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dziedzinie odpowiedzialności państwa członkowskiego wydane m.in. w sprawach Francovich i in., Brasserie du pêcheur i Factortame oraz Köbler, należy interpretować w ten sposób, że powaga rzeczy osądzonej wyroków naruszających prawo Unii wydanych przez sądy państwa członkowskiego rozstrzygające w ostatniej instancji wyłącza stwierdzenie odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody i krzywdy?
- 3) Czy zasady „skuteczności” i równoważności ustanowione w dyrektywach 89/665/WE⁽¹⁾, 92/13/WE⁽²⁾ i 2007/66/WE⁽³⁾ oraz wyrokach Trybunału Sprawiedliwości w sprawach Kühne & Heitz, Kapferer, Impresa Pizzarotti i Transportes Urbanos y Servicios Generales, należy interpretować w ten sposób, że w ramach postępowania rewizyjnego, strona nie może powoływać się już na ocenę zawartą w wyroku Trybunału Sprawiedliwości wydanym w następstwie postępowania w sprawie odesłania prejudycjalnego wszczętego przez sąd drugiej instancji postępowania głównego, biorąc pod uwagę, że w postępowaniu głównym nie uwzględniono tej oceny, w szczególności w przypadku gdy sąd państwa członkowskiego, który rozpoznaje sprawę w najwyższej instancji, odrzucił odwołanie od wyroku wydanego w postępowaniu głównym z uwagi na okoliczność, że strona nie powołała się w odpowiednim czasie na ocenę zawartą w wyroku Trybunału Sprawiedliwości?
- 4) Czy dyrektywy przywołane w trzecim pytaniu prejudycjalnym, wywodzące się z nich orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, a w szczególności wyroki w sprawach Impresa Pizzarotti (C 213/13), Kapferer (C 234/04), Kühne & Heitz (C 453/00) i Transportes Urbanos y Servicios Generales (C 118/08) w związku z dopuszczeniem skargi rewizyjnej, oraz podstawowe zasady ustanowione przez Trybunał Sprawiedliwości w sprawach C 470/99, C 327/00 i C 241/06 w odniesieniu do terminów ustanowionych przez prawo krajowe dla postępowań odwoławczych w sprawach o udzielenie zamówienia publicznego, należy interpretować w ten sposób, że sądy krajowe działają prawidłowo nie uwzględniając, z uwagi na zbyt późne przywołanie go przez stronę w postępowaniu drugiej instancji, wyroku Trybunału Sprawiedliwości wydanego na wniosek sądu drugiej instancji w toczącym się przed nim postępowaniu lub wyroku Trybunału Sprawiedliwości, którego wersja w języku urzędowym państwa członkowskiego nie była dostępna aż do drugiej instancji, i nie dopuszczając mimo wszystko skargi rewizyjnej złożonej przez tę stronę z przytoczeniem wyroków Trybunału Sprawiedliwości, na które się powołała, które nie zostały jednak uwzględnione, oraz okoliczności faktycznych istotnych dla skutków takich wyroków?

- 5) Czy dyrektywy przywołane w trzecim pytaniu prejudycjalnym i wywodzące się z nich orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, a w szczególności wyroki w sprawach *Impresa Pizzarotti* (C 213/13), *Kapferer* (C 234/04), *Kühne & Heitz* (C 453/00) i *Transportes Urbanos y Servicios Generales* (C 118/08), należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy strona sporu odnosi się do wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Kempter* (C 2/06) — zgodnie z którym nie musi ona powoływać się na wyroki Trybunału, ponieważ sąd powinien zastosować je z urzędu — sądy krajowe działają prawidłowo nie uwzględniając wyroków Trybunału Sprawiedliwości, opierając się na krajowych przepisach proceduralnych, i wbrew temu, co zostało stwierdzone w wyroku [*Kempter*], w taki sposób, że nie wspomina się nawet o tej okoliczności w postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie lub w jego uzasadnieniu, i nie dopuszczając, mimo wszystko, skargi rewizyjnej złożonej przez tę stronę z przytoczeniem wyroków Trybunału Sprawiedliwości, na które się powołała, które nie zostały jednak uwzględnione, oraz okoliczności faktycznych istotnych dla skutków takich wyroków?
- 6) Czy przesłankę wystarczająco istotnego naruszenia, o której mowa w wyrokach w sprawach *Köbler* i *Traghetti del Mediterraneo*, należy interpretować w ten sposób, że takie naruszenie nie zachodzi, gdy sąd, który rozstrzyga w ostatniej instancji, nie dopuszcza skargi rewizyjnej, wyraźnie naruszając utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, które jest przytaczane w najdrobniejszym szczególe — poparte nawet różnymi opiniami prawnymi — bez żadnego odniesienia się do tego orzecznictwa i bez jakiegokolwiek uzasadnienia tej decyzji w świetle prawa Unii, a także, najwyraźniej, również bez analizowania i bez nawiązania do konieczności skierowania sprawy do Trybunału Sprawiedliwości, pomimo tego, że w celu uzasadnienia tej konieczności, również przytoczono szczegółowo właściwe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości? Biorąc pod uwagę wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *CILFIT* (C 283/81), czy sąd krajowy powinien uzasadnić swoją decyzję, jeżeli odchodząc od interpretacji prawnej ustanowionej w sposób wiążący przez Trybunał Sprawiedliwości, nie dopuszcza skargi rewizyjnej i w związku z tym odmawia wystąpienia z odesłaniem prejudycjalnym bez podania uzasadnienia?
- 7) Czy zasady skutecznej ochrony sądowej i równoważności z art. 19 TUE i art. 4 ust. 3 TUE, swoboda przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług ustanowione w art. 49 TFUE, a także dyrektywa Rady 93/37/EWG z dnia 14 czerwca 1993 r. koordynująca procedury udzielania zamówień publicznych na dostawy, oraz dyrektywy 89/665/EWG, 92/13/EWG i 2007/66/WE należy interpretować w ten sposób, że [nie sprzeciwiają się one] temu, aby właściwe sądy, w oczywisty sposób naruszając właściwe prawo Unii, odrzucały kolejne środki zaskarżenia wnoszone przez skarżącą dotyczące wykluczenia jej z uczestnictwa w postępowaniu w sprawie zamówienia publicznego, przy czym w przypadku owych środków zaskarżenia konieczne jest przygotowanie w tym przypadku licznych dokumentów, co wymaga poświęcenia dużej ilości czasu i pieniędzy lub uczestniczenia w rozprawach, i pomimo iż wiadomo, że istnieje teoretycznie możliwość stwierdzenia odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy sprawowaniu funkcji sądowniczych, to właściwe uregulowanie pozbawia skarżącą możliwości dochodzenia przed sądem odszkodowania za szkody poniesione w konsekwencji owych bezprawnych środków?
- 8) Czy zasady ustanowione w wyrokach *Köbler*, *Traghetti del Mediterraneo* i *Saint Giorgio* należy interpretować w ten sposób, że nie można wypłacić odszkodowania za szkodę wyrządzoną tym, iż naruszając utrwalone orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, sąd państwa członkowskiego orzekający w ostatniej instancji nie dopuścił wniesionej we właściwym czasie przez stronę rewizji, w ramach której strona ta mogła dochodzić odszkodowania za spowodowane wydatki?
- 9) Jeżeli zgodnie z prawem krajowym należy dopuścić postępowanie rewizyjne z uwagi na istnienie nowego wyroku Trybunału Konstytucyjnego i w celu przywrócenia porządku konstytucyjnego, czy nie należy również, biorąc pod uwagę zasadę równoważności oraz treść wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Transportes Urbanos y Servicios Generales* (C 118/08), dopuścić postępowanie rewizyjne w przypadku, gdy w postępowaniu głównym nie zostały uwzględnione poprzez powołanie się na przepisy prawa krajowego dotyczące terminów procesowych: wyrok wydany uprzednio przez Trybunał Sprawiedliwości w innej sprawie, wyrok Trybunału Sprawiedliwości wydany na wniosek sądu w postępowaniu głównym oraz okoliczności faktyczne istotne dla skutków takich wyroków?

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz. U. 1989, L 395, s. 33)

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz.U. 1992, L 76, s. 14).

⁽³⁾ Dyrektywa 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (Dz.U. 2007, L 335, s. 31).